

WK.660/450/K-50/06

**Pan
Jan Hurkot
Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin „Bychowo”**

**ul. Rynek 1
550-110 Prusice**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na mocy ustawy z 7 października 1992 roku

o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 z późn. zm.), przeprowadziła w okresie od 13 września do 27 października 2006 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Związku za 2004, 2005 i I półrocze 2006 roku, z uwzględnieniem danych z poprzednich okresów sprawozdawczych oraz bieżącej działalności jednostki. Ustalenia kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole podpisanym bez zastrzeżeń 27 października 2006 roku.

Pozytywnie oceniono zaangażowanie pracowników Biura Związku w wyjaśnienie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, oraz podejmowane działania na rzecz ich usunięcia.

W trakcie kontroli m.in.:

- uzupełniono dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, określając:
 - okresy sprawozdawcze wchodzące w skład roku obrotowego,
 - wszystkie stosowane dzienniki częściowe,
 - opis systemu informatycznego,
 - system służący ochronie danych i ich zbiorów;
- zwrócono do budżetu Związku nienależnie wypłacone pracownikowi koszty dwóch podróży służbowych w łącznej kwocie 58,08 zł,
- rozliczono wypłaty z tytułu ryczałtów miesięcznych za przyznany pracownikowi biura limit kilometrów na jazdy lokalne za okres od 1 stycznia 2004 do 30 czerwca 2006 roku i zwrócono pracownikowi 609,90 zł brutto.

Księgowość i sprawozdawczość budżetowa

Dowody księgowe podpisane pod wyciągi bankowe nie zostały oznaczone numerami identyfikacyjnymi, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U z 2002 roku nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

W księgach rachunkowych Związku w 2004 i 2005 roku nie ujęto zobowiązań odpowiednio w kwotach 8.192,85 zł i 7.297,61 zł z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wypłaconego w 2005 i 2006 roku; tymczasem z art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości wynika, że w księgach

rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Zaciągnięty na podstawie umowy nr 030/I/13/2003 z 13 czerwca 2003 roku kredyt bankowy w wysokości 110.000 zł oraz jego spłaty dokonane w 2004 i 2005 roku ewidencjonowano na koncie 240 – „Pozostałe rozrachunki”, natomiast z załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 153, poz. 1752 z późn. zm.) wynikało, że do ewidencji kredytów bankowych przeznaczonych na finansowanie działalności podstawowej i inwestycji, przelanych przez bank na odpowiednie rachunki bankowe służy konto 134 – „Kredyty bankowe”. Na stronie Wn konta 134 ujmuje się spłatę kredytów, a na stronie Ma - kredyty udzielone jednostce przez bank i przelane na rachunek bieżący lub inwestycyjny.

Błędne zapisy w ewidencji księgowej korygowano zapisami czarno-czerwonymi, czym naruszono art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że stwierdzone błędy w zapisach poprawia się przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi.

W sprawozdaniu Rb-28S za okres od początku roku do 30 czerwca 2006 roku nie wykazano zobowiązań w kwocie 3.100 zł zaewidencjonowanych na koncie rozrachunkowym 201-2210, co było niezgodne

z § 8 ust. 2 pkt 4 załącznika nr 32 do rozporządzenia Ministra Finansów z 19 sierpnia 2005 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 170, poz. 1426), z którego wynikało, że w sprawozdaniu Rb-28S w kolumnie "Zobowiązania ogółem" wykazuje się wszystkie bezsporne zobowiązania niespłacone do końca okresu sprawozdawczego.

Zaciągnięte w 2004 roku zobowiązania, na które zostały wystawione faktury Vat, regulowano po terminach płatności określonych przez kontrahenta z opóźnieniami wynoszącymi od 60 do 93 dni, co pozostawało w sprzeczności z art. 28 ust. 3 pkt. 3 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (tekst jednolity z 2003 roku Dz. U nr 15, poz. 148 ze zm.) stanowiącym, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Do konta 080 nie prowadzono ewidencji szczegółowej, wymaganej przez przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych, zapewniającej wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych.

Wykazane w sprawozdaniach Rb-28S oraz Rb-Z za okres od początku roku do 31 grudnia 2004 roku w pozycji zobowiązania wymagalne zostały zawyżone o łączną kwotę 1.884.233,35 zł, tj. o zobowiązania, których termin płatności upływał w 2005 roku. Zgodnie z §8 ust. 2 pkt 5 oraz § 12 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 roku w sprawie

sprawozdawczości budżetowej w sprawozdaniu Rb-28S i Rb-Z w kolumnie "Zobowiązania wymagalne" wykazuje się zobowiązania, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są ani przedawnione, ani umorzone.

W trakcie roku w ewidencji księgowej Związku dochody budżetowe ujmowano w momencie zapłaty, nie ewidencjonując należności z tytułu tych dochodów na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Z opisu do konta 221 zawartego w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych wynikało, że konto 221 służy do ewidencji należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy. Na stronie Wn konta 221 ujmuje się ustalone na dany rok budżetowy należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat, a na stronie Ma tego konta wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności.

Skutkiem nieprowadzenia ewidencji dochodów na koncie 221 było to, iż w sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do 30 czerwca 2006 roku wykazano należności na łączną kwotę 150.901 zł, które nie zostały zaewidencjonowane na kontach rozrachunkowych Związku. Zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 19 sierpnia 2005 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 170, poz. 1426) kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

W 2005 roku na koncie 750 – „Przychody i koszty finansowe”, a w 2004 i 2005 roku na koncie 202 dokonywano zapisów księgowych pomimo, iż w ZPK obowiązującym w Związku nie przewidziano funkcjonowania tych kont.

Do ewidencji dochodów i wydatków dokonywanych z rachunku bieżącego Związku, oznaczonego

w ZPK symbolem 131, nie prowadzono ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji budżetowej. Tymczasem z załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych wynikało, że konto 130 – "Rachunek bieżący jednostek budżetowych" służy do ewidencji stanu środków budżetowych oraz obrotów na rachunku bankowym jednostki budżetowej z tytułu wydatków i dochodów budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych) objętych planem finansowym. Konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu. W Zakładowym Planie Kont obowiązującym w Związku nie przewidziano funkcjonowania konta 130 z podziałem na działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej. Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 4 i §8 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 2 do obowiązującego do 21 września 2005 roku rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 24, poz. 279 ze

zm.) oraz z §3 ust. 2 i §8 ust.2 pkt 3 załącznika nr 32 do rozporządzenia Ministra Finansów z 19 sierpnia 2005 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 170, poz. 1426) w sprawozdaniu Rb-27S dochody wykonane wykazuje się na podstawie danych księgowości analitycznej dochodów budżetowych do rachunku bieżącego - subkonto dochodów, a w sprawozdaniu Rb-28S w kolumnie "Wydatki wykonane" wykazuje się zrealizowane wydatki na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego.

W ZPK nie wyodrębniono planu kont dla budżetu Związku. W ewidencji księgowej nie funkcjonowały konta 133- Rachunek budżetu, 901 - Dochody budżetu, 902 - Wydatki budżetu, 960 - Skumulowana nadwyżka lub niedobór na zasobach budżetu, 961- Niedobór lub nadwyżka budżetu. Z §4 rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych wynika, że w celu ustalenia nadwyżki lub niedoboru budżetu operacje gospodarcze dotyczące dochodów i wydatków budżetu państwa oraz dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego są ujmowane w księgach rachunkowych na odrębnych kontach księgowych w zakresie faktycznych (kasowo zrealizowanych) wpływów i wydatków dokonanych na bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych. W związku z brakiem ewidencji księgowej prowadzonej dla budżetu Związku bilanse z wykonania budżetu według stanu na 31 grudnia 2004 i 2005 roku w zakresie należności, zobowiązań, środków pieniężnych pokrywały się z bilansami jednostki, a dane wykazane w bilansach z wykonania budżetu w pozycji skumulowana nadwyżka lub niedobór na zasobach budżetu, a w 2005 roku również nadwyżka budżetu nie wynikały z ewidencji księgowej. Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt. 5 ww. rozporządzenia zkładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

Zarządzenie nr 4/95 Zarządu Związku Gmin „Bychowo” z 18 września 1995 roku w sprawie zasad przeprowadzania inwentaryzacji w Biurze Związku Gmin „Bychowo” nie zostało dostosowane do ustawy o rachunkowości w zakresie terminowości przeprowadzania inwentaryzacji; w §3 zarządzenia zapisano, że spis z natury środków trwałych i wyposażenia powinien być przeprowadzany nie rzadziej niż co 5 lat, podczas gdy z art. 26 ust. 3 pkt 3 ustawy wynika, że termin i częstotliwość inwentaryzacji w przypadku środków trwałych uważa się za dotrzymane jeżeli inwentaryzację przeprowadzono raz w ciągu 4 lat, a §6 ust. 5 ww. zarządzenia dopuszczał „milczące potwierdzenie sald jako dowód ich wysokości, które następowało po 30 dniach od udowodnionej daty wysłania do kontrahenta informacji o stanie salda”, czego nie dopuszcza ustawa.

Większości zewnętrznych dowodów księgowych (faktur) nie rejestrowano w dzienniku korespondencyjnym a także nie zamieszczano na nich daty wpływu, co było w sprzeczności z § 6 ust. 1 i 11 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 22 grudnia 1999 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. nr 112, poz. 1319 z późn. zm.), z których wynika, że korespondencję rejestruje się ilościowo w rejestrze kancelaryjnym, zaś na każdej wpływającej na nośniku papierowym korespondencji umieszcza się w górnym lewym rogu pierwszej

strony pieczętą wpływów określającą datę otrzymania i wychodzący numer ewidencyjny z rejestru kancelaryjnego.

Gospodarka pieniężna

W okresie funkcjonowania w Związku kasy (styczeń 2004 r. – czerwiec 2006 r.) stwierdzono wystąpienie szeregu nieprawidłowości spowodowanych nieprzestrzeganiem postanowień powoływanej ustawy o rachunkowości, ponieważ:

- na dowodach źródłowych podpisanych do raportów kasowych nie zamieszczano numeru raportu kasowego i pozycji, pod którymi dowody te zostały ujęte w raporcie, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- w prowadzonych raportach kasowych niejednokrotnie nie były ujmowane operacje wypłat gotówki według faktycznych dat ich wykonania, czym naruszono postanowienia art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 3 ustawy;
- występowały przypadki wypłaty z kasy gotówki na podstawie dokumentów niezawierających adnotacji potwierdzających przeprowadzenie kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej, co było niezgodne z przepisami art. 21 ust. 1 pkt. 6 ustawy oraz wewnętrznymi przepisami jednostki;
- stwierdzono przypadki ujmowania w raportach kasowych operacji gotówkowych z innych okresów sprawozdawczych, niezgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy;
- dowody dokumentujące wypłatę gotówki z kasy nie zawierały daty odbioru gotówki przez osoby uprawnione, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy;
- kasjer nie potwierdzał wypłaty gotówki z kasy, naruszając tym art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy;
- wystąpiły przypadki dokonywania w raportach kasowych łącznych zapisów bez sporządzania zbiorczych dowodów księgowych, co było niezgodne z przepisami art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy.

Wykonanie budżetu

Wbrew postanowieniom zawartym w porozumieniach nie naliczano odsetek ustawowych od nieterminowych wpływów z wpłat gmin tworzących Związek na dofinansowanie zadań bieżących i inwestycyjnych. Odsetki za okres od 1 stycznia 2004 roku do 30 czerwca 2006 roku wyniosły łącznie 4.700,79 zł.

W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2005 roku środki pieniężne w wysokości 1.911.927 zł przekazane przez gminę Wińsko na podstawie porozumienia nr 11/2004 z 8 lipca 2004 roku nie zostały wykazane jako dochody wykonane, pomimo, iż w sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do 31 grudnia 2004 roku w rozdziale 90001- „Gospodarka ściekowa i ochrona wód” w §6650 - „Wpływy z wpłat gmin i powiatów na rzecz jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych” zostały one ujęte jako należności. A w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2005 roku nie wykazano wydatków inwestycyjnych w łącznej wysokości 1.911.927 zł, pomimo iż w sprawozdaniu Rb-28S za okres od początku roku do 31 grudnia 2004 roku

w rozdziale 90001- „Gospodarka ściekowa i ochrona wód” w §6050 - „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” zostały one ujęte jako zobowiązania.

ZPK oraz ewidencja księgowa Związku nie zostały dostosowane do wymogów rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych w zakresie ewidencjonowania środków funduszy pomocowych, ponieważ nie zostały wyodrębnione konta 907 - „Dochody z funduszy pomocowych”, które służy do ewidencji osiągniętych dochodów z tytułu realizacji funduszy pomocowych. i 908 – „Wydatki z funduszy pomocowych”.

Od wnoszonych po umownych terminach wpłat czynszu z tytułu najmu lokali mieszkalnych za okres od 1 stycznia 2004 do 30 czerwca 2006 nie naliczono i nie pobrano odsetek za zwłokę. Według przepisów art. 359 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) od sumy pieniężnej należą się odsetki wtedy, gdy wynika to z czynności prawnej albo z ustawy, natomiast zgodnie z przepisem art. 481 § 1 tej ustawy jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odsetki w kwocie 173,97zł zostały naliczone i uregulowane w trakcie kontroli. Nie podejmowano również czynności zmierzających do wyegzekwowania należności z tytułu najmu lokali mieszkalnych, określonych w przepisach ustawy z 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).

Niezgodnie z zasadami klasyfikacji budżetowej zawartej w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 25 marca 2003 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz.U. nr 68, poz. 634 ze zm.) wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27S z dochodów Związku za 2004, a także na zadekretowanych dowodach księgowych, wpływy ze sprzedaży ruchomości i nieruchomości w łącznej kwocie 21.549 zł zostały zakwalifikowane w § 0840 - „wpływy ze sprzedaży wyrobów” zamiast w § 0770 - „wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego”.

Kontrola w zakresie realizacji wydatków na zakup materiałów i usług wykazała nieterminowe ich regulowanie w wymienionych w protokole przypadkach, co było w sprzeczności z art. 28 ust. 3 pkt 3 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 roku nr 15, poz. 148 z późn. zm.) oraz art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). Operacje gospodarcze udokumentowane trzema fakturami z piętnastu objętych kontrolą, zaewidencjonowano po okresie sprawozdawczym w którym nastąpiły, co było niezgodne z art. 20 ust 1 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Stwierdzono przypadki, że rozliczenia kosztów podróży służbowych nie były sprawdzane pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, co było w sprzeczności z art. 21 ust. 1 pkt 6 powoływanej ustawy o rachunkowości.

Przyjmując na stan środków trwałych inwestycję pn. „Kanalizacja sanitarna grawitacyjno - tłoczna wraz z przyłączami do pompowni dla ulic J. Piłsudskiego, Ciemnej, Rolnej, Rawickiej i Zjazdowej w Wińsku” zaniżono jej wartość o 33.300 zł w stosunku do poniesionych kosztów związanych z jej realizacją zaewidencjonowanych na koncie 080, co było niezgodne z art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust 8 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że środki trwałe wycenia się według kosztów wytworzenia, a koszt wytworzenia środków trwałych obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania.

Mienie powiatu

Ogłoszenie o przetargu na sprzedaż nieruchomości gruntowej w obrębie Wilkowa Wielka nie zawierało wymaganych przepisami § 4 ust. 5 i § 12 pkt 2 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 13 stycznia 1998 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy (Dz. U. Nr 9, poz. 30 z późn. zm.) oraz w art. 35 ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Z 2004 roku, nr 261, poz. 2603) informacji dotyczących form wnoszenia wadium, obciążeń nieruchomości, skutków uchylecia się od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości oraz oznaczenia nieruchomości według księgi wieczystej.

Protokół z przeprowadzonego przetargu na sprzedaż nieruchomości nie zawierał określonych w § 9 ust. 1 powoływanego rozporządzenia informacji o obciążeniach nieruchomości.

W kontrolowanej jednostce wystąpiły przypadki nieprowadzenia ewidencji analitycznej gruntów (z wyodrębnieniem poszczególnych działek), co było sprzeczne z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...), zgodnie z którym ewidencja szczegółowa do konta 011 „Środki trwałe” winna umożliwiać m.in. ustalenie wartości początkowej poszczególnych środków trwałych, a zgodnie z klasyfikacją środków trwałych, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie klasyfikacji środków trwałych (Dz. U. Nr 112, poz. 1317), za podstawową jednostkę ewidencji przyjmuje się pojedynczy element majątku trwałego („Objaśnienia wstępne”). W przypadku zbywania gruntów ewidencja analityczna prowadzona do konta 011 - „Środki trwałe” nie odzwierciedlała wszystkich zmian jakie nastąpiły w latach 2000 - 2004 , ponieważ do ewidencji wprowadzono zwiększenie o 525 zł i zmniejszenia o 4.425 zł wartości działki 41/5, pomimo, że w 2000 roku nastąpił podział działki 41/5 na działki 41/6, 41/7 i 41/8, a w 2004 roku - sprzedaż działki 41/6 i oddanie w trwałe zarząd działek 41/7 i 41/8. Również wymontowane ze Stacji Uzdatniania Wody , wycenione na wartość przekraczającą kwotę ustaloną w przepisach art. 16 f ust. 3 ustawy z 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 roku, nr 54, poz. 654z późn. zm.) ruchomości (12 zbiorników stalowych i agregat prądotwórczy) nie zostały ujęte w ewidencji analitycznej i syntetycznej środków trwałych. Opisane wyżej nieprawidłowości spowodowały, że dane zawarte w ewidencji księgowej nie spełniały wymogów art. 24 ust. 2 powoływanej ustawy o rachunkowości, ponieważ nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego, oraz wymogów art. 24 ust. 5 tej ustawy w zakresie bieżącego prowadzenia ksiąg.

Ewidencja analityczna prowadzona do konta 011 w książce środków trwałych była niekompletna, ponieważ nie zawierała informacji pozwalających na identyfikację środków trwałych tj. podgrup i rodzajów środków trwałych, co było niezgodne z przepisami powoływanego rozporządzenia w sprawie klasyfikacji środków trwałych. W księgach inwentarzowych środków trwałych występowały przypadki braku informacji o miejscu używania tych składników majątkowych, pomimo takiego wymogu dla ewidencji analitycznej do konta 011-„Środki trwałe”, określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...). Stwierdzone zostały także poprawki błędnych zapisów w księgach inwentarzowych, dokonane niezgodnie z przepisami art. 25 ust. 1 powoływanej ustawy o rachunkowości. Ewidencja środków trwałych posiadała również niekompletne dane wymagane ewidencją tj. brak było daty przyjęcia środka trwałego w używanie.

Rozliczenia finansowe z jednostkami organizacyjnymi

Planowany stan środków obrotowych zakładu budżetowego na koniec 2004 roku przekroczył 1/6 rocznych, planowanych odpowiednio na rok 2005 kosztów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, co było niezgodne z § 33 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1333).

Kierownik Zakładu, odpowiedzialny z mocy art. 28a ust. 1 powoływanej ustawy o finansach publicznych za całość gospodarki finansowej Zakładu, nie wykonał określonego w § 40 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 26 stycznia 2005 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu (Dz. U. Nr 23, poz. 190), obowiązku wpłacenia do budżetu Związku osiągniętej na koniec 2005 roku różnicy między faktycznym a planowanym stanem środków obrotowych. Wynikająca ze sprawozdania Rb-30 z wykonania planu finansowego Zakładu za 2005 rok różnica między faktycznym a planowanym stanem środków obrotowych wyniosła 26.439 zł.

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą: Jan Hurkot – Przewodniczący Zarządu Związku Gmin „Bychowo” - na podstawie art. 28a ust. 1 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 roku nr 15, poz. 148 z późn. zm.) i art. 4 ust. 5 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku nr 76, poz. 694 z późn. zm.), Skarbnik Związku – na podstawie art. 35 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresem czynności pracownik merytoryczny Biura Związku.

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Przewodniczącego, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu usunięcie powstałych nieprawidłowości i uchybień opisanych w protokole kontroli poprzez realizację poniższych wniosków.

WNIOSKI POKONTROLNE

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U z 2002 roku nr 76, poz. 694 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) oznaczania wszystkich dowodów księgowych numerami identyfikacyjnymi, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy,
 - b) ewidencjonowania zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w księgach rachunkowych roku, którego dotyczą, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy,
 - c) poprawiania stwierdzonych błędów w zapisach księgowych zgodnie z zasadą określoną w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi,
 - d) wprowadzenia do ZPK wszystkich kont księgi głównej, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy,
 - e) dostosowania zapisów zawartych w zarządzeniu nr 4/95 Zarządu Związku Gmin „Bychowo z 18 września 1995 roku w sprawie zasad przeprowadzania inwentaryzacji w Biurze Związku Gmin „Bychowo do przepisów art. 26 ustawy,
 - f) przyjmowania na stan środków trwałych wycenianych po koszcie wytworzenia, obejmującym ogół kosztów poniesionych za okres budowy do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, stosownie do art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust 8 ustawy,
2. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 142, poz. 1020), w szczególności w zakresie:
 - a) ewidencjonowania zaciągniętych kredytów oraz ich spłat na koncie 134 - „Kredyty bankowe”, stosownie do zapisów zawartych w załączniku nr 1 do rozporządzenia,
 - b) prowadzenia do konta 080 - „Inwestycje” ewidencji szczegółowej zapewniającej co najmniej wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych, zgodnie z opisem do konta 080 zawartym w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
 - c) ewidencjonowania należności z tytułu dochodów budżetowych na koncie 221, stosownie do opisu do konta 221 zawartego w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
 - d) ewidencjonowania dochodów i wydatków budżetowych na koncie 130 - „Rachunek bieżący” z podziałem na działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej stosownie do zapisów zawartych w załączniku nr 2 do rozporządzenia,

- e) wyodrębnienie w ZPK planu kont dla budżetu Związku i jednostki w taki sposób aby zkładowy plan kont zapewniał możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych i sprawozdań budżetowych, stosownie do § 12 ust. 1 pkt. 5 rozporządzenia,
 - f) w przypadku korzystania ze środków funduszy pomocowych, uzupełnienie ZPK i ewidencji księgowej o konta przeznaczone do ewidencji tych funduszy,
3. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 115, poz. 781), w szczególności w zakresie:
- a) wykazywania w sprawozdaniu Rb-28S wszystkich zobowiązań niespłaconych do końca okresu sprawozdawczego, stosownie do §8 ust. 2 pkt 4 załącznika nr 34 do rozporządzenia,
 - b) rzetelnego sporządzania sprawozdań budżetowych na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, stosownie do §9 ust. 1 i 2 rozporządzenia,
 - c) wykazywania w sprawozdaniach Rb-28S i Rb-Z w prawidłowej wysokości zobowiązań wymagalnych, tj. zobowiązań, dla których termin płatności minął przed upływem okresu sprawozdawczego, stosownie do § 8 ust. 2 pkt 5 i § 12 pkt 4 załącznika nr 34 do rozporządzenia,
 - d) wykazywania w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S wszystkich zrealizowanych dochodów i wydatków budżetowych na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego, stosownie do §3 ust. 2 i §8 ust. 2 pkt 3 załącznika nr 34 rozporządzenia.
4. Dokonywanie wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, zgodnie z art. 35 ust.3 pkt 3 ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm.).
5. Przestrzeganie obowiązku rejestrowania wpływających do Związku dokumentów w dzienniku korespondencyjnym oraz umieszczania na nich daty wpływu, zgodnie z przepisem § 6 ust. 1 i 11 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 22 grudnia 1999 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.).
6. W przypadku prowadzenia w Biurze Związku kasy, przestrzeganie zasad ustalonych przepisami ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 roku nr 76, poz. 694 z późn. zm.), a w szczególności:
- a) oznaczanie dowodów źródłowych załączonych do raportów kasowych – numerem raportu kasowego i pozycji, pod którą dowody te zostały ujęte w raporcie, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy,
 - b) bieżące sporządzanie raportów kasowych, przez ujmowanie w nich wypłat gotówki w tym samym dniu w którym dokonano wypłaty, stosownie do przepisów art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 3 ustawy,
 - c) przestrzeganie zasady wypłacania gotówki z kasy wyłącznie na podstawie dowodów rozchodowych sprawdzonych pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy oraz postanowieniami przepisów wewnętrznych,
 - d) ujmowanie w raportach kasowych operacji gotówkowych w okresie sprawozdawczym, w którym ich dokonano, stosownie do przepisu art. 20 ust. 1 ustawy,

- e) wskazywanie na dowodzie źródłowym, będącym podstawą wypłaty gotówki z kasy, daty dokonania operacji określonej w art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy,
 - f) sporządzanie zbiorczych dowodów księgowych obejmujących tylko takie operacje gospodarcze, które zostaną łącznie zapisane, w związku z przepisami art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy,
7. Przestrzeganie postanowień zawartych w umowach oraz porozumieniach podpisanych z gminami tworzącymi Związek w zakresie naliczania odsetek z tytułu nieterminowego przekazywania należnych wpłat.
8. Przestrzeganie przepisów art. 35 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.) przy sprzedaży nieruchomości.
9. Prowadzenie ewidencji analitycznej środków trwałych w sposób zapewniający przedstawienie aktualnego i rzetelnego wykazu posiadanych składników majątkowych, zgodnie z wymogami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości oraz w prawidłowo opracowanym zakładowym planie kont, a w szczególności:
- a) ujmowanie w ewidencji środków trwałych wszystkich operacji gospodarczych dotyczących zmian w ich stanie, zgodnie z zasadą rzetelności ksiąg rachunkowych wyrażoną w przepisach art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
 - b) prowadzenie ewidencji analitycznej gruntów z wyodrębnieniem poszczególnych działek, zgodnie z zasadami prowadzenia ewidencji na koncie 011 „Środki trwałe” określonymi w załączniku nr 2 do powoływanego rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetów państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych oraz klasyfikacji środków trwałych, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 w sprawie klasyfikacji środków trwałych (Dz. U. Nr 112, poz. 1317),
 - c) prowadzenie ksiąg inwentarzowych środków trwałych (w sposób pozwalający na ustalenie miejsca) ich znajdowania się lub osób i komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe, stosownie do zasad funkcjonowania kont 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe”, określonych w załączniku Nr 2 do powoływanego rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych,
 - d) dokonywanie zapisów w księgach inwentarzowych środków trwałych w sposób trwały, zgodnie z przepisami art. 23 ust. 1 ustawy o rachunkowości, oraz poprawianie stwierdzonych błędów zgodnie z zasadami określonymi w przepisach art. 25 ust. 1 tej ustawy, przez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, a także podpisanie poprawki i umieszczenie daty (poprawki takie muszą być dokonane jednocześnie we wszystkich księgach rachunkowych i nie mogą nastąpić po zamknięciu miesiąca), lub przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów,
 - e) klasyfikowanie środków trwałych do odpowiednich grup, podgrup i rodzajów, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych, stosownie do

obowiązku wynikającego z przepisów art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439 z późn. zm.).

11. Kontrolowanie prawidłowości sporządzania przez zakład budżetowy planów finansowych i sprawozdań Rb-30 z wykonania planu finansowego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów § 48 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 czerwca 2006 roku w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U. Nr 116, poz. 783).
12. Wyegzekwowanie od zakładu budżetowego wpłaty do budżetu Związku nadwyżki środków obrotowych za 2005 rok, stosownie do art. 24 ust. 9 ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).
13. Wyeliminowanie pozostałych nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokole.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych oczekuje, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Postawą zgłoszenia zastrzeżenia może być zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jej wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan
Czesław Czternastek
Przewodniczący Zgromadzenia Związku
Gmin „Bychowo”